

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— Ft
 Félévre 5.— " "
 Negyedévre 2.50 " "
 Egy hóra 1.— " "
 Egyen száma 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**

Főpiac, a város-
 házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábes post-
 soronként 6 kr-ával
 számíttatnak.

Bosnyák önkormányzat.

— márczius 3.

Lehetetlen elégszer ismételnünk, mennyire érdekében fekszik Magyarországnak, hogy a közvélemény minél inkább megismerje Bosnyákországot és a Hercegovinát.

Az állam folytonosan azon igyekezik, hogy a magyar ipart és kereskedelmet térfoglalásra buzdítsa a Keleten s tőle telhetőleg fáradozik ennek az előmozdításán. Ez az anyagi kifejezése Magyarország keleti missziójának. Van azonban ennek politikai és kulturális oldala is, amelynek betöltését szintén nem szabad szem elől tévesztenie a magyar intelligenciának.

Amikor kézzelfogható, milyen fontos reánk nézve békés eszközökkel való biztosítása befolyásunknak a Keleten, akkor majdnem szószaporítás színében tűnik fel, ha a figyelmet Bosnyákországra és a Hercegovinára igyekeznünk terelni.

Hogyan, a kormányzatunk alatt álló, tehát számunkra legkönnyebben hozzáférhető ezekben a szomszédos keleti országokban a hivatásunkat nem ismeri a magyar közvélemény, üzleti iparos és kereskedelmi világ? Nem dolgozik teljes erővel azon, hogy a magyar érdek érvényesüljön gazdasági, politikai és kulturális téren?

Sajnos, tagadólag kell válaszolnunk ezekre a kérdésekre. Ahelyett, hogy mindjárt a megszállás után teljes erővel rávetve magunkat ezekre az országokra, bebizonyítottuk volna, hogy a Keleten bennünket illet meg a domináló szerep, háttérbe vonulunk és még mindig bizonyos idegenkedéssel állunk szemben Bosnyákországgal. Hogy azután lelkiismeretünk szavát megnyugtassuk, időről-időre jórészt alaptalan és indokolatlan rekriminálással próbáljuk elhitetni magunkkal, hogy mi egészen ártatlanok vagyunk benne, ha mások foglalják el a tért, ahonnan mi elmaradunk.

Könnyen jöhet idő, amikor ez a mulasztás súlyosan megboszoszulja magát. Ne engedjük bekövetkezni azt a kellemetlen ébredést; inkább dolgozzunk gazdasági és kulturális erőnk felhasználásával, hogy ez az idő készületlenül ne találjon.

Első föladat természetesen az ország megismerése. És ismereteink hiányosak maradnának, ha tudomást nem vennénk a most létesített, Bosnyákország és Hercegovina egész belső életére nézve a mélyreható jelentőséggel bíró reformról.

Ez a községi autonomia meghonosítása.

Tudvalevőleg több oldalról régóta sürgetik, hogy Bosnyákország és a Hercegovina önkor-

mányzatot kapjanak. Ugy elméletileg nagyon szép kívánság. Gyakorlati kivitele elé azonban jelentékeny nehézségek gördülnek. A lakosság politikai éretlensége, kulturális elmaradottsága, a török hódoltság alatt lábrakapott fölfogás az államhatalomról és a hatóságokról, az alkalmas közegek hiánya, főképen pedig az egész világnézetnek nagy különbsége, a mely elválasztja a Keletet és a Nyugatot. Biztos veszedelem a nyugateurópai intézményeknek átültetése a Keletre aktimatizálás nélkül. Számos keleti ország szomorú történeteket mesélhet erről.

Föladata magaslatán álló kormányzatnak mindezekkel a körülményekkel számolnia kell, ha üdvös eredménnyel akar előrehaladni az ország ujjafermentésének nehéz útján. Hogy a bosnyák-hercegovinai kormányzat ezt el nem mulasztotta, arra bizonyosság reformmunkájának örvendetes sikere minden téren.

Hogy az országos kormány most rászánta magát arra, hogy a községi autonomia megalkotásával jelentékeny lépést tegyen a bosnyák önkormányzat felé — a tapasztalás alapján — ebből azt kell következtetnünk, hogy a husz esztendőös osztrák-magyar kormányzat megfelelőleg elő tudta készíteni a talajt ehhez a reformhoz; hogy a lakosság immáron meg tudja érteni a községi önkor-

TÁRCZA.

A kürt.

Írta: Kálmán.

Ma huszonnégy esztendeje, éppen ezen órában történt meg velem azon eset, mesélte Sajtós Mihály a tanyai esendes meleg szobában a körülte ülő béreseknél, pihenésre összegyűlt eseléseknek, míg odakint a februári fagyos szél zörgette az ócska farámás ablakokat, a kutyák meg a szérüs kert palánkon ugattak a monostor erdő irányában, honnan egy-egy ordítás vágatott végig a zsibongó láthatáron.

Éppen ebben az órában volt, úgy emlékszem, reá mintha ma történt volna. Ilyen ködös este volt, akkor is, az északi szél hordta a havat, mint hópelyhet a levegőben, szempillantás alatt olyan torlaszokat épített az utakon keresztül, hogy azon bizony sem szekerem sem gyalog áthatolni nem lehetett.

Én abban az időben tehenész gulyás voltam a boldogult Magyar Gábor uramnál, ott hízaltunk vagy hatvan darab sűrét a pallagszélben, a somogyi részen.

Estefelé ugy négy óra tájban felitattam a marhákat, lekötöttem a jászlakhoz, magam meg mentem a házba falatozni.

Alig nyeltem le egy pár falatot, mikor hallom, hogy két kutyám az udvaron olyan harapó formán szorít valamit.

— Ugyan ki járhat ilyenkor erre? mondom a feleségemnek, ki éppen kenyéret dagasztani készült.

Azt feleli a feleségem:

— Nézzen ki kend apjok, hát ha valami vándorló legény, vagy egy farkas vetődött a tanyára.

— Hát ki is nézek anyjuk.

A padkáról felvettem a kis fanyesű rövid nyelvű baltát, hogy legyen valami a kezembe és kiléptem az udvarra.

Olyan sötét volt már akkor, mint a tömlőzben, nem lehetett egy lépésnyire látni.

Hallom, hogy a kutyák mindig messzebbre mennek a tanyától.

Ballagok feljök, de nem láttam semmit, kezdtem gyorsabban haladni a mikor csak észre veszem, hogy előttem alig három lépésre a sűrű ködben egy ember áll. Rákiáltottam.

— Ki vagy? Kit keresel?

De az alak cseppet sem ijedt meg. Csak állott előttem mereven.

A két kutya meg közvetlen melletttem kaparta rája a fagyos havat.

— Szólj hát, ki vagy? mert mindjárt széjjel tépetlek a kutyákkal.

Az alak csak hallgatott, csak hallgatott. Kezdtem bosszankodni, már pedig tudjátok atyámfiai, ha én megharagszom, nekimegyek még az ördögnek is.

Egyre csak néztem, de a fekete alak msg sem mozcizant.

— Ejnye, a ki árgyelusa van, megszólaltatlak én mindjárt. — Emelem is a kis baltát, hogy mindját a gyomrához vágom.

Ebben a perczen a földre zuhanok, kezeimet erős kötelékbe szorítják és valaki felvesz a vállára, mint egy krumplis zsákot, és visz a monostori erdő felé.

Kiabáltam segítségért, de nem hallotta senki sem.

Köröskörül négyszög mért föld távol-
 ságra egy emberi lélek sem lakott. Szegény feleségem pedig a házban nem hallhatott semmit.

Engem pedig vittek a monostori erdőbe.

A mikor beértünk a sűrű bokrok közé, a teherhordóm lelékött a fagyos hóra. Olyat nyekkentem, mint egy görög-dinnye.

mányzat czélját és horderejét s egyszersmind kitudja állítani a megfelelő embereket az autonómia kezeléséhez.

A bosnyák községi autonómia ezek szerint Bosnyákország és a Hercegovina jelentékeny előhaladásának jele.

Hatvanhárom város kapott széles alapra fektetett önkormányzatot. Ezekben a városokban immáron a községi tanács és a képviselőtestület intézi a községi igazgatást. Az ügyek élén a polgármester áll, akinek helyettesse az alpolgármester; a képviselőtestület elé tartoznak az összes vagyoni, közegészségi, községi iskolai ügyek, a költségvetés megállapítása, a tisztviselők kizárása, a községi adó kiírása, szerződések kikötése, a szegényügy stb. stb.; a képviselőtestület végrehajtó közege a tanács, amely első sorban a képviselőtestületnek tartozik felelősséggel. A községi képviselőket személyes és nyilvános szavazással választják.

Tekintettel az intézmény szokatlanosságára, a keleti sajátságos viszonyokhoz mérten kellett gondoskodni arról, hogy az intézmény működése megfelelő ellenőrzésben és vezetésben részesüljön.

A bosnyákoknak még meg kell tanulniok, miképen gyakorolják a községi önkormányzati jogot, s nehogy a tanulás ideje alatt több kárt, mintsem hasznot okozzanak, a polgármester és a községi képviselőt egyharmada kinevezés révén kapja megbízatását. Az ellenőrzési, illetőleg fölbevezési fórumok 1) a járási, 2) a kerületi hatóság, 3) az országos kormány; a képviselőtestület ha-

tározatait a járási hatóság erősíti meg.

A bosnyákok élénk örömmel fogadták az új intézményt. Tanúságot tesz erről, hogy a választóképesek mind a hatvanhárom helyen majdnem teljes számmal résztvettek a községi képviselők választásában; de ezenfelül konkrét kifejezést is adtak örömiüknek azáltal, hogy a képviselőtestületek megalakulásukkor köszönő feliratokat intéztek a kormányhoz és a kormányzat vezetőjéhez Kállay Béni közös pénzügyminiszterhez.

Tekintettel ezekre a jelenségekre, valamint az új szervezetnek eddigi működésére, teljesen indokolt a remény, hogy ez az intézmény is befog válni az ottani viszonyok között és egyik hatalmas emeltyüje lesz Bosnyákország és a Hercegovina máris meglepő fejlődésének.

Sz. K.

A kormányok gondjai. Idegen világrészek foglalkoztatják a kormányokat és parlamenteket. Vilmos császár a német ujoncoknak beszél Kináról, hogy a mit a német sas karmaival megragadott, azt többé ki nem bocsátja: az angol miniszter, Curzon is Kináról mondott beszédet a parlamentben, Hanoteaux pedig a francia kamarában nyugati Afrikáról. Utazzunk hát mi is a világ körül és kezdjük a legszélsőbb keleten.

Japán és Oroszország vetélkednek Korea félsziget királysága és birtoka fölött. Japán kijelenté, hogy sohasem egyezik abba, hogy Koreát Oroszország elfoglalja, pedig Oroszországnak világos czélja ez, mutatja Port Artur megszállása, most pedig Dse-szigetnek követelt átengedése a koreai kormánytól. állítólag szénraktár kedvéért, valósággal pedig katonai megszállás czéljából. — Fekszik ez a sziget a koreai tengerszorosban Japán felé, tehát fele uton a szibériai Vladivostok kikötő és a pekingi öblöt elzáró Port Artur között. A szénraktárból hajóállomás és tengeri erősség fog válni Japán fenyegetésére és déli Korea védelmére a japánok be-törése ellen. A másik dolog, mit Oroszország mivel, orosz csapatok bevonulása Mandzsúországba, ennek Kirin nevű fővárosába. A harmadik, hogy Pekingben ama követeléssel

lépett föl, hogy a kínai kormány a vasút-építéseknel alkalmazott angol mérnököket bocsássa el. Nem kevésbé nevezetes Oroszországnak egy másik terve, mely nem függ össze Kinával, de Ázsia meghódításának eszköze akar lenni. A szibériai vasútból kiágazólag Ufa várostól az Ural hegyek délnyugati lejtőjén vasutat fognak építeni a Kirgiz sivatagon keresztül a Szir Darja völgybe Taskendig, olyan hosszú vonalat, mint Szent-Pétervártól Bécsig. Így hatolnak Ázsia kellő közepébe India felé.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 3.

Márcziusi verőfény hullámozott a folyosón is, a teremben is. A tavaszi napfény esalogatta kifelé a honatyákat és ez az oka, hogy befelé kevesen kíváncsiok.

A honvédelmi tárca költségvetése volt soron: *Fejérváry Géza* báró, kezében a táskájával, mosolyogva indult a tűzbe; csak akkor hőkent meg egy kiest, mikor a szónokok táblájára nézett. (Kikkel fog ma verekedni? Az ülés elején a tábla olyan üres volt, mint egy néppárti szónoklat. Egyetlenegy támadó se volt feliratkozva.

A honvédelmi miniszter fejet csóvált, azután megint elmosolyodott. Hát így is jó. Helyet foglalt a bársonyszékben és beszélgetett az államtitkárával, *Gromon Dezső*vel, a ki kétségtelenül a legelegánsabb államtitkár ez idő szerint Európában...

Psik Lajos jelentette, hogy a bizottság rendben találta a *Mandel Pál* mandátumát. A néppárti padokról egy halk szisszenés hangzott.

Azután a honvédbudget előadója, *Szerb György* lépett a dobogóra és elfogadásra ajánlva a költségvetést és a kapcsolatos jelentéseket — ismertette a beállott változásokat és indokolta az egyes tételket.

Mialatt beszélt, a Major Ferencz padjára egyszerre előkerült egy esomó papiros, jegyzet és újságlap. A honatyák megütödvé fordultak egymáshoz:

— Talán csak nem?

— De úgy látszik, igen!

És valóban, mikor *Szerb György* befejezte a beszédét, amelyet erősen meghelyeselték, felemelkedett a néppárti doktor. — Ehhez is ért? — kérdezte *Olay Lajos*.

— Hogyne, hiszen katonadoktor — védte a Major szakértelmét *Poleczer Jenő*.

— A hadsereget — mondotta a néppárti doktor — csak a vallásosság teheti igazán harszképesé. Kérem a honvédelmi miniszter urat, intézkedjék, hogy a katonák többet imádkozzanak.

Végül azt indítványozza, hogy a esendőroket önkéntes mentőkké képez-zék ki.

— Szólásra senki se lévén feljegyezve és szólan senki se kívánván, a vitát bezárom! — mondotta az elnök.

A honvédbudget általános vitája — majdnem egy félóraig tartott.

A honvédelmi miniszter, aki a Major beszéde alatt sűrűn jegyzett, — rögtön felállt, hogy reflektáljon „az általános vita során” felhangzott kifogásokra. Rendre ezáfolta a néppárti doktor sérelmeit.

— A vallásosságot is sürgette a képviselő ur — mondá a miniszter — nohát kérem, azt nem mondhatja senki, hogy a katonaságnál a vallásosságot elhanyagolnák. De végre is kérem: ki kell jelentenem, hogy mi katonákat nevelünk és nem kapuczinusokat!

— A képviselő ur azt a vádját, hogy a katonaságnál a szocializmus graaszálna, — tagadom. Vannak talán szocialista katonák; — de vannak szocialista kapuczinusok is. Együttal előre megfelelek Major képviselő ur egy esetleges sérelmére, aki talán fel fogja itt panaszolni, hogy valakinek nem engedik meg, hogy egy

Azután így szolt hozzám:

— Meg ne mocezanjék kend komám, mert a fején olyan jukat furok, hogy nincs a világon olyan dugó, amely azt légmentesen elzárja.

— Aztán mit akar vélem — kérdeztem bátran. — Szegény eseléd ember vagyok én, nincsen nekem pénzem, amiért a fejemet átjukassza.

— Nem is a pénze kell nekem kendnek, hanem az a hatvan darab sőre, ott az istállóban.

— A Magyar Gábor uram marhája!? De hiszen nem hajtának abból egy darabot sem a pallagszélnél tovább!

— Nem-e? Csak bizza rám kend, majd elvégzik azt a cimboráim.

Amig ezeket a szavakat váltottuk, marhabögés üti meg a fülelmet.

Eresztgették kifelé az ólból a tolvajok a sőrétet.

Hej — gondoltam — csak a feleségem el ne felejtkezzék magáról.

Az én öröm is meghallotta a marhabögést és minden szó nélkül feloldotta kötelekeimet ést otthagyt a hófúvásban, azt se mondta — befellegzett.

Nagy nehezen feltápáskodtam, igyekeztem a tanya felé; hátha még meg lehetne menteni valamit.

Alig mentem néhány lépést, már az országutról hallatszott a láрма, melyet a nagy esergetések okoztak.

Ejnye fikom adta, csak a feleségem meg ne felejtkezne.

Alig gondoltam erre, hát hallik a tanyából az a mély kürt hang mely a pusztán lakó pásztorok nyájainak takarodója, a melynek szavára jobban hallgat a lelketlen állat, mint száz lovas bojtár drót esapóju karikására.

A már — körülbelül egy dülő földnyire elhajtott gulya meghallotta a vészjelt, egy minutom alatt össze zavarodva vissza fordultak a hajtó tolvajokra, azokat szarv hegyekkel széjjel szórva — nyargaltak magasan fentartott farkakkal bömbölve a tanyára.

A hova én is akkora vándorogtam be.

Az anyjukom tehát nem feledkezett meg a kötelességéről és megmentette a gazda marhát azzal a tudományyal, melyet én bojtár koromban tanultam el a nagy Hortobágyon a leghiresebb gulyás számadótól.

tiszti kaszinóban felolvasást tartson. Ez a valaki én hozzám is írt panaszlevelet és a neve alá ezt írta: **vegetáriánus költő és magyar apostoli szent...**

Derűtség és tetszés hullámozottak végig a Házon és a beszéde végén zajosan megéljenztek a minisztert.

Fél tizenkettő se volt még és a honvédelmi költségvetés részleteiben is elfogadta a Ház.

Ez katonamunka volt. A honvédelmi költségvetést egy rohamra vette be a parlament. A Fejérváry báró táskája meg se melegedhetett a helyén.

Holnap a pénzügyi budgetet tárgyalják.

Pénzintézeteink mérlegei.

Közlő: Lovász János.

Most, midőn pénzintézeteink sorban nyilvánosságra hozták mult évi számadásukat, actualis dolog lesz az 1897-ik év közgazdasági viszonyaival, különösen pedig városunk közgazdasági helyzetével behatóbban foglalkozni.

Köztudomású dolog, hogy városunk lakossága ipari- és kereskedelmi foglalkozása mellett főképpen mezőgazdasági tevékenységre van utalva. Mezőgazdaság, ipar és kereskedelem egymással karöltve járó fogalmak. Együttesen alkotják és szabályozzák közgazdasági viszonyainkat, egyiknek fejlődése kihat a másikra, a mi bénítja az egyiket, sújtja a másikat is. Ha vissza akarunk tekinteni egy év közgazdasági életére, leghivebb képet alkothatunk magunknak a pénzintézetek zár- számadásaiából.

Mert a pénzintézetek legfontosabb tényezői a gazdasági életnek. A gazdálkodó, az iparos, a kereskedő pénzügyi szükségletét és hitelét a pénzintézeteknél fedezi, valamint takarékbetétét is itt helyezi el. Kell tehát, hogy a pénzintézetek zár- számadásaiban feltaláljuk közgazdasági életünk jellemző adatait.

A lefolyt 1897-ik év általánosságban kedvezőtlen eredményeket hozott városunk összes pénzintézeteire. Ennek egyedüli, de egymagában is elég oka az ország kedvezőtlen közgazdasági helyzete s az ebből kifejtett gyöngye válakozási hajlam volt.

Az év eleje már a 1896-ik őszi közgazdasági eseményeinek hatása alatt tartózkodó válakozási szellemmel indult meg s az év folyamán ismeretessé vált rossz termés és a még folyton grasszáló állatbetegségek csak súlyosabb békót vertek a viszonyok fejlődésére.

A gazda sovány termését, mely évi fáradozásának szomorú eredményét képezte, a pénzügyi nyomása alatt — mielőbb igyekezett értékesíteni. A vetést még acatás előtt eladta s emiatt a gazdáknak csak esekély, elenyésző hányada élvezhette azt az előnyt, melyet reá a termények későbbi megdrágulása hozhatott volna. És bizonyára ma is számtalan esetben kell látnunk, hogy a kényszer a gazdát mily kiméretlenül dobja a lelketlen üzerek karmai közé.

De ezen utóbbi pont hangoztatásánál nem kell különösebb bátorság annak a keserű igazságnak a kijelentésére sem, hogy gazdaközönségünk még mindig igen esekély üzleti szellem felett rendelkezik. Nincs jártassága a pénzügyi tevékenységben, nem ismeri a hitelműveleteket, a kölcsönök természetét és még ma is tartózkodik a hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönöktől. Evről-évre esekélyesen reménykedik a viszonyok rövid időn belüli javulásában és kapva kap a magánosok által följánlott rövid lejáratú, de magas kamatú kölcsönökön, csak hogy mielőbb pénzhez jusson.

A kinek alkalma van megfigyelni, hogy mily nehéz helyzete van pénzintézeteinknek kölcsönügyekben a gazdaközönséggel szemben, hogy ugyszólva

legszébb ékesszólását kell elővenni a törlesztéses kölcsönök ajánlásánál, bizonyára igazat fog adni ama fentebb már hangoztatott állításnak, hogy t. i. gazda közönségünk-nél alig létezik valami kis üzleti szellem.

Nem esoda tehát ilyen körülmények közt, ha folyton halljuk a fel-felujuló és mindig hangosabb panaszt: Rossz a termés, elviselhetetlen az adó, osztaléokra dolgoznak a pénzintézetek stb. stb.

Nincs szándékunkban hozadalmisan foglalkozni ezen közgazdasági misériakkal, de próbált vonásokban fel kellett itt említenünk, különben nagyon egyoldaluan ítélkeznék felettük.

Ezek után áttérhetünk a mult évi viszonyok részletesebb ismertetésére s ezzel kapcsolatosan egymás mellé fogjuk állítani az 1896 és 97. év főbb eredményét.

Ismertetésünk körébe fölvevesszük az osztrák m. bank helybeli fiókintézetének kizárásával városunk 6 pénzintézetének mérlegeit s egyenként és összesítve befogjuk mutatni a főbb üzletágak állományát, szembe állítva az 1897. évi tételket az 1896. év hasonló tétéleivel.

Legfontosabbak első sorban a társaságok alap és tartalék tőkei, vagyis a saját tőkebefektetések és a gyűjtött tartalékok, melyek az 1897.-i mérlegek szerint 4,262 ezer frtra rugnak. Ebből 2,916 ezer frt alaptőke, 1,346 ezer frt tartalék, vagyis az összes tartaléktőkék az alaptőkéknek átlag 46.2%-át teszik. Ez az arány azonban, mint azt az alábbi táblázat mutatja, igen eltérő az egyes intézetek javára vagy hátrányára.

I. Alap- és tartaléktőkék kimutatása. Ezer forintokban.

Czím	Alaptőke		Tartalék tőke		Mily % át képezi a tartalék az alaptőkének 1897
	96	97	96	97	
Első takarékp.	600	600	1125	1138	189.67%
Alföldi takarékp.	100	100	32	38	38.00 "
Közgazd. bank	200	200	24	35	17.50 "
Ipar- és ker. bank	150	150	63	65	43.33 "
Takarék és hitelint.	100	100	39	45	45.00 "
Kölcsön s. egyesület	1581	1766	23	25	0.14 "
Összesen	2731	2916	1306	1346	146.6%

A saját tőkék után a takarékbetétek képezik a pénzintézetek legfontosabb üzletágát és legnagyobb tehertételeit, melyek — beleértve a folyó- és check-számlára elhelyezett jelentéktelen összegeket — tekintélyes számokban tesznek figyelmessé bennünket arra, hogy a válakozástól, ipari befektetésektől mily nagy összeg vonatik el évről-évre, csupán azért, mert így is 4—5% tiszta jövedelmet biztosítanak.

II. Takarékbetétek

(a felső szám a könyv-, az alsó a check-betétet jelzi.)

Ezer forintokban.

Czím	Betétek könyvecskére folyó számlára		Mily arányban áll a takarékbetét a tőkéhez
	96	97	
Első takarékp.	6689	7224	24.0
Alföldi takarékp.	18	18	
Közgazd. bank	925	947	14.55
Ipar- és ker. bank	1046	1166	20.24
	1113	1116	17.95
	60	82	
Takarék és hitelint.	708	649	22.34
Kölcsön s. egyesület	1579	1764	1.02
Összesen	12138	12966	31.33

Itt meg kell jegyeznünk, hogy a kimutatott 12,966 ezer frtnyi takarékbetét összegből csupán 100 ezer frtnyi elenyésző esekélyesség esik a folyó és check-számlákra, a mi szembenőleg mutatja, hogy közönségünk nem ismeri a check-számlák kezelési előnyeit, vagy nem akarja elismerni annak a pénzforgalomban megillető fontos szerepét.

Jelzálogos kölcsön üzletéről ez ideig csupán az Első takarékpénztárnál lehet komolyabb szó. Ezen tekintélyes és erős alapon nyugvó intézet újabb időben mind nagyobb súlyt fektet ezen üzletágra s úgy látszik eredménynyel, mert a mult évi emelkedése nem kevesebb mint 400 ezer forintra rug. A mint jelentéséből látható 3 féle jelzálogos kölcsön lebonyolítással foglalkozik. Ezek: 10 évre szóló, tetszés szerint törlesztendő kölcsönök és készpénzben vagy záloglevelekben elszámolt, hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönök. A többi 5 intézet jelzálogos kölcsönének állománya együtt 476 ezer forint. Ujabb az Alföldi takarékpénztár és a Közgazdasági-bank a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja részére jelzálog-kölcsönököt folyósít, s ezen az uton koczkáztatás és tőkebefektetés nélkül remélhetőleg szép évi jövedelemre tehet szert, mert Debreczen és nagy vidéke még mindig igen alkalmas ezen hitelműveletre.

III. Jelzálogos kölcsönök.

Ezer forintokban.

Czím	Jelz. kölcsön		Emelkedés
	96	97	
Első takarékp.	2488	2885	397
Alföldi takarékp.	163	230	67
Közgazd. bank	—	9	9
Ipar- és ker. bank.	—	—	—
Takarék és hitelint.	46	48	2
Kölcsön s. egyesület	364	419	55
Összesen	3061	3591	530

Rátérhetünk intézeteink egyik legjelentékenyebb üzletágára a váltókra adott kölcsönökre, melyet az értékpapir biztosíték mellett adott kölcsönökkel együttesen fogjuk ismertetni. A lentebb látható IV. kimutatás a mily élénken bizonyítja a váltó forgalom jelentékeny szerepét, ép oly híven föltünteti a kézi-zálogüzlet elhanyagolását. Ugy látszik, közönségünk nem nagy mértékben vesz részt a tőzsdéi spekulációkban s ha nem csalódunk a kézi zálogkölcsönök biztosítéki papírjait jó részben a vidéki pénzintézetek részvényei és nem tőzsdén jegyzett értékek képezik. Fölvehettük volna ezen kimutatásba a folyószámlára adott összegek állományát is, melyek 2,340 ezer forint esinos összeget képviselnek, de ezeknek különféle természetű a zár- számadásokból ki nem vehető. Pénzintézeteink ugyanis értékpapir letéten kívül, jelzálogos lekötés vagy kezességi okirat mellett, sőt személyes hitelen alapuló folyószámla hitelt is nyitnak. — Ezen üzletágban, mint a többiekben is első helyen van az Első takarékpénztár 1,741 ezer frttal, utána következik a Közgazdasági-bank 505 ezer frttal.

IV. Váltók és kézi zálogkölcsönök.

Ezer forintokban.

Czím	Váltók és kézi zálog kölcs.		A leírás hány %-át képezi	a váltók- a beülté- nak használtak
	96	97		
Első takarékp.	4036	4048	10	1.74
Alföldi takarékp.	62	78		
Közgazd. bank	961	989	8	0.81
Ipar- és ker. bank	858	928	3	0.86
	61	56		
Takarék és hitelint.	771	817	11	1.25
	90	115		
Kölcsön s. egyesület	750	746	3	0.41
	115	135		
	68	928		
	61	56		
Váltó:	8234	8456	35	
Kézi z. kölcsön:	479	534		

Erdekes lesz itt egy kis összehasonlítást tenni a II. és IV. táblázat — vagyis a takarékbetétek és váltóadóságek közt. Azt fogjuk tapasztalni, hogy az adóságsinálást legyűrte a takarékoság, mert míg a 97-iki váltó állomány 222 ezer frttal szaporodott az előző évhez képest, addig a betét szaporulat 828 ezer frtra rug ugyanezen időben.

A IV. táblázatban kimutattuk a kétes kinnlevőségekből leirt tételeket is és egyenkint feltüntettük: mily hanyadát képezik a leírások a váltó állománynak, s mily hanyadát a bruttó jövedelemnek. Pénzügyeinknél a leírások rendszeren a váltó adóságekéből történnek. Évről-évre megjelennek ezek a számok kisebb-nagyobb összegben s gyakran a tiszta haszonnak felét sőt magasabb hanyadát felemésztik. A múlt évben, a mikor pénzügyeinket számbavehető esőd nem érintette, az összes pénzügyetek 35 ezer frt leírást tüntetnek föl. Ez az összeg bizonyára nagynak mondható 282 ezer helyesen 195 ezer frt tiszta haszon mellett (a köles. s. egylet 87 ezer frtját kihagyva a számításból). Mi ennek az oka? Azt hisszük, hogy a fő ok első sorban a váltó cenzurában rejlik. Az új váltók megszavazásánál olykor tulságos szigorú biralattal is találkozunk, de a hosszabbításoknál bizony alig-alig veszik váltó cenzoraink figyelembe az aláírók megváltozott viszonyait.

Aztán kit okolhatunk mást az újabb időben tömegesen előforduló hamis váltókért? Nagyon üdvös hatással volna, ha pénzügyeink a váltó-megszavazásoknál egymásnak kölesönös felvilágosító adatokkal szolgálnának; ilyen módon megszabadulhatnának sok értéktelen váltótól, ismeretlen aláírásoknál pedig csak az értesítő levél elküldése után fizetnék ki a leszámítás végett benyújtott váltót. Ezen nagyfontosságú üzletagnál több kezelési pontosság bizonyára meghozná a kívánt eredményeket.

Figyelmet érdemlő tételeket találunk a társaságok ingó (értékpapír és üzleti berendezések) és ingatlan vagyoniállomány kimutatásaiban és ezen pontnál néhány általánosan ismert megjegyzést nem hallgathatunk el. Pénzügyetek általánosságban tudatában vannak azon szabály fontosságának, mely szerint vagyonát és kezelt tőkéit lehetőleg könnyen mobilizálható üzletekbe fektesse. Például értékpapír vásárlásba, váltóleszámitolásba és számlahitelekre. A két első különösen azért felel meg a kívánalmaknak, mert értékpapírok alapján lombard kölesön bármikor vehető föl, vagy maga a papír rövid uton eladható, a váltók visszleszámitolhatók, a folyó számlahitel pedig rendszerint 30 nap alatt fölmoneható. Mit tesz azonban az intézet válságos időben az ingatlanokba fektetett, erejét túlhaladó összegekkel? Jelzalogos kölesönt vehet ugyan reá, de ez hosszadalmas eljárású és költséges művelet, ami nem felelhet meg egy pénzügyet intenciójának sem.

Pénzügyeink közül az Első Takarékpénztárnál 491 ezer frt értékű, az Ipar és Kereskedelmi Banknál 467 ezer frt értékű ingatlan van feltüntetve. Amaz 1738 ezer frt alaptőkével szemben soknak nem mondható, az utóbbi azonban 220 ezer alaptőkéhez viszonyítva, bizony gondolkodásra adhat okot. A Takaré- és Hitelintézetnek 145 ezer frtnyi tőkéje mellett 152 ezer frtja van ingatlanba fektetve, az Alföldi Takarékpénztár pedig 138 ezer forintnyi alap- és tartalék tőkéjét teljesen ingatlan vásárlásra használta föl. Igaz ugyan, hogy ezek az ingatlanok legtöbb esetben 8—10% évi jövedelmet hoznak, de szükség esetén nem könnyen adhatók el.

Az V. táblázatban bemutatjuk a társaságok ingó és ingatlan vagyoni állását, valamint a kezelési díjakat; ez utóbbi-

hoz értve az állami és betéti kamatok adóját is.

V. Ingók és ingatlanok, kezelési díjak és adók.

Ezer forintokban.

Czím	Ingók és ingatlanok		Kezelési díjak és adók		Az 1897-ki bruttó jövedelemből hány % megkezelési díjakra
	96	97	96	97	
Első takarékp.	559	551	39	41	15 ^o 00
Alföldi takarékp.	705	491	38	45	19 ^o 00
Közgazd. bank	138	138	7	7	25 ^o 00
Ipar- és ker. bank	109	105	14	17	22 ^o 00
Takarék és hitelint.	104	47	13	17	23 ^o 00
Kölesön s. egylet	467	467	6	7	21 ^o 00
	11	9	11	11	
	152	152	5	6	
	—	—	21	22	
	—	—	1	1	
Ingók:	763	712	173	194	
Ingatlanok:	1462	1248			

Ezen táblázatból kitetszőleg aránylag legnagyobb regeivel dolgozik a közgazdasági bank: a bruttó jövedelem 25% -át ugyanis tisztí fizetésekre; helyiség bérre és adóba fizeti, s legkisebb az Első takarékpénztáré 15% -kal.

Nem lesz érdektelen végül kimutatni az intézetek 1896. és 97. évi tiszta nyereséget, ugyanezen évek osztalékát és befejezőleg a részvények jelenlegi belértékét és piaci árát.

VI. Táblázat.

Ezer forintokban. | Forintokban.

Czím	Tiszta nyereség		Osztalék % -ban		Egy részvény jelenleg	
	96	97	96	97	belértéke	piaci ára
	Első takarékp.	158	148	20	20	1450
Alföldi takarékp.	13	8	6	6	138	130
Közgazd. bank	21	21	5	6	117	110
Ipar- és ker. bank	10	8	5	4	143	95
Takarék és hitelint.	13	10	6	6	145	108
Kölesön s. egylet	78	87	6	6	—	—
Összesen:	293	282				

Ezzel befejezzük ismertetésünket. Közölhetünk volna még több érdekes statisztikai táblázatot, melyek még jobban megvilágították volna pénzügyeink viszonyait; azt hisszük azonban, hogy az érdeklődő olvasó így is megtalálja közleményünkben a főbb adatokat s ezek alapján is tiszta képet alkothat magának úgy az egyes üzletágak, mint az összes vagyon- és tehertertelek felől.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Keziratok visszadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél: Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Zóna-mészárszék helyisége Csapó-utca Siczák-féle ház, a gyógyszerár mellett, továbbá a kenyérpiacson a Szikszai-féle hában. Beiratkozhatni a székhelyiségekben, továbbá a D. E. és R. U. szerkesztőségeiben és Thót Lászlónál Csapó-utca 319. A jelentkezés legezelszerűben levelezőlap útján történhetik.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Ibolya az utcásarkon.

Az álmok, ábrándok napsugaras világa ime már mutatkozik. Langy szellő ezibálja az égen kóborló felhőket. Összeuszítja, majd szétválasztja őket s e viaskodás vége mi lehetne más, minthogy szűzi tiszta kék arcuzattal mosolyg reánk az égboltozat. A rügybontó édes szellőben a tavasz előhírnöke mutatja magát.

Mindenütt fény, mindenütt ragyogás. — sehol egy elszomorító sötét pont. A sétatér karesu fá, csendes zizegve bokrai im most ébrednek fel téli álmodozásukból. Tél? istenem, volt-e tél az idén? Egy pár sötét nap, azután a többi világos, napsugaras, — ennyi történt, más semmi egyéb.

De kételkedtünk egyre. Azt hittük: ma fény, holnap borulat. Árnyékát véltünk felbukkanni itt is, ott is. Az év utolsó szak, hogy is lehetne derült, mosolygó?

Am most, hogy a királyi nap teljes pompájában mutatja magát napról-napra, — hogy a tavaszi fuvalmak édes meséket suttogó raja szálldogál s az ég tiszta kékje szeliden, biztatóan ragyog reánk, — most megkönnyebbülve sóhajtunk fel:

— Ez a hajnal! a ragyogó tiszta fényű — az igazi hajnal!

Édes álmodt hintő sugaras napok, szerelemre lobbantó ifju szép tavasz, jőjj, sietve jőjj rohanva: vágyva vágyunk reád.

Az élet sötétségéből ugyis bőven kijutott mindenkinek. Bontsák meg ezt a gyászos fátyolt a tavaszi napok forró sugárkérei.

Pezsdül a természet, elevenül az élet, sejtelmes álmokkal, édes ábrándokkal telik meg a szív. És a tüdő, a beteg, a gyöngy tüdő kéjesen szívja magába a balasamos, a gyógyító levegőt és a szemek, a gyászhoz, a sötétséghez szokott fáradt szemek kíváncsian lesik az utcásarkon — a Kossuth-utca sarkán áldogáló kis leánykakat, kik vékony hangon szólnak bele a tavaszi légbe:

— Ibolyát és hóvirágot vegyenek!

— Stefánia trónörökösne betegsége. Mint Bécsből telegrafálják, Stefánia özvegy trónörökösne állapotában a tegnapi nap folyamán gyenge lázas tünetek jelentkeztek. Este a hőmérsék 39-ra emelkedett, reggel ismét leszállott. A gyuladás továbbterjedése nem konstatalható. A beteg ereje kielégítő.

A hivatalos lap a következőket írja:

Stefánia főhercegeasszony özvegy trónörökösne ő es. és kir. fenségénél több napig tartott influenzaszerű tüdőhurut után baloldali tüdő- és mellhártyalob lépett fel. A láz mérsékelte. Az éjjeli nyugalom kinzó köhögési rohamok és lélekzési nehézség által nagyon zavart. A betegség lefolyása eddig szabályos.

Első orvosi segély.

Ő cs. és kir. fensége meglehetősen nyugodtan töltötte az éjt. A tüdőlob fejlődésében egyelőre szünet látszik mutatkozni, de hogy ez végleges-e, az még nem határozható meg. A kedélyállapot ma nyugodtabb. A láz nagyott csökkent.

Kelt Bécsben, 1898. évi febr. hó 28-án.

Dr. Widerhofer s. k.
tanár.

Dr. Auchenthaler s. k.
udvari orvos.

Második orvosi jelentés.

Stefánia főherceggasszony özvegy trónörökösne ő cs. és kir. fenségénél délután a láz újabb emelkedése mutatkozott egészen 39 fokig; reggel felé a láz csökkent. A tüdő bal szárnyában a lobosodás még tovább terjedt. A többi tünetek a betegségi állapotnak megfelelőek.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 1-én, délelőtt 11 órakor.

Dr. Widerhofer s. k.
tanár.

Dr. Auchenthaler s. k.
udvari orvos.

— **Kinevezések.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke ifj. Balás Sándort a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki. — A debreczeni kir. főügyész a nagyváradi kir. ügyészséghez irnokká Fischer Sándort nevezte ki.

— **A városházáról.** Durkó Gábor és Nagy Kálmán újonnan kinevezett városi közigazgatási gyakornokok a ma délelőtt tartott tanácsülésen tették le a hivatalos esküt.

— Meghívó gazdasági szakelőadásra.

A debreczeni gazdasági egyesület tisztelettel tudatja Debreczen szab. kir. város gazda-közönségével és szőlő birtokosainak, hogy a folyó 1898. év mártius hó 5-én szombaton délután 5 órakor a városház kis-tanácsstermében: a szőlő állati és növényi ellenségeiről és az azok ellen való védekezésről népszerű előadást rendez. Ezen előadás megtartására felkérte Barna Balázs urat, a felső szőlőszeti és borászati tanfolyam végzett hallgatóját, ki különösen a homoki szőlő ellenségeiről és az azok elleni védekezésről a helyi viszonyok tekintetbe vételével fog előadást tartani. Ezen belépő-díj nélkül rendezett előadásra különösen felhívjuk Debreczen város gazda-közönségét és szőlő birtokosainak figyelmét, annyival inkább, mert ezen előadás folytatásaként, mindezen — az előadáson felsorolt — ellenségek és védekezési módok a valóságban is belesznek mutatva. Debreczen, 1898. Mártius hó 1. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége: Váczy János, elnök. Riekl Antal, alelnök. Ifj. Sporzon Pál, titkár.

— **A sertésvész megszűnt.** Nagy örömet hirdetett tegnap Kálmánchelyi Mór mezerendőr kapitány a gazdasági bizottsági ülésen. Azt jelentette ugyanis, hogy az állat-orvosok szerint a vész teljesen megszűnt. Debreczen határán a sertésvész, amely körülbelül két esztendő óta nehezedik olomsúlylál a lakosságra, tömördek kárt okozván a sertés állományban és megbénítván sertéskereskedelmünket. Minthogy egy idő óta újabb vészes esetek nem merültek fel, a mezerendőr kapitány közelebb javasolni fogja a zár feloldását és a sertéspiacz újra megnyitását.

— **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke 1898. év márczius 5-én délután négy órakor az egyház tanácsstermében ülést tart, amelyen elnöki jelentésen kívül folyó ügyeket tárgyalnak.

— **A honvédlaktanya kibővítése.** A honvédelmi kormány a honvédek jobb kiképzése érdekében altiszti iskolák felállítását rendelte el. Ezért vált szükségessé, hogy a debreczeni 3. honvéd gyalogezred péterfia-utcai laktanyája is kibővítették. A kibővítést úgy tervezik, hogy a kaszárnya sarház-utcai szárnyának egy része vétessék emeletre, ami 20.000 frt költséget igényel. E tárgyban tegnap vegyes bizottság ülésezett a városházán. Jelen voltak: Simonffy Imre polgármester elnök, Jekelfalussy Lajos tábornok, Nyiry alezredes, Mihályffy főhadbízottos, Rimanóczy műszaki főhadnagy, Scheller százados, egy honvéd törzseros, Abraham László t. főügyész, Oláh Károly tanácsnok, dr. Sárváry Gyula t. főorvos, Lajary Lajos kir. mérnök és Stahl Géza városi főmérnök. A honvédség az építendő városnak az új helyiségeket 1236 frt évi bért ígér és elvállalja azok fenntartását. A város és a honvédség képviselői felettes hatóságik hozzájárulása föltétele mellett ezen megállapodásokat elfogadták és jegyzőkönyvbe vették.

— **Mikor soroznak.** A Debreczenben tartandó sorozásról a katonai ügyosztály most becsátotta ki az értesítést. E szerint a sorozás bizottság dolgát 5 nap alatt, és pedig április hó 21-ig fogja végezni. Ujenczozásra az 1877-ik években született hadkötelesek vannak felhíva.

— **Gyermekgyilkos anya.** Egy fiatal, 17 éves éves leányt hoztak ma reggel a csendőrök a debreczeni ügyészség fogházába. Nagy bünt követett el a fiatal leány. Meggyilkolta gyermekét kegyetlen módon. A tiltott szerelemnek az a régi története ez, amely szenvedélyes hittel, leküzdhetlen forró érzemélemmel kezdődik és végződik gyalázzattal, bünnel. Molnár Klárának hívják és módos, tisztességes hajdu-büszörményi polgárok gyermeke. Sirt keservesen mikor kiderült, hogy megölte a gyermekét. Ugy ölte meg, hogy az erdőben megfojtotta, majd gödröt ásott és elföldelte s köröskörül a földet erősen letaposta. A szomszédoknak feltűnt a leány gyanus viselkedése s följelentették a csendőrségnek. A kis Klára így került a törvény kezére.

— **A cigányasszony jóslata.** Egy kártyavető cigányasszonyhoz beállított egy fiatal menyecske s kérdezte, hogy hány gyermeke lesz. A jósnő kirakja kártyáit, hókuszpókuszokat csinál s aztán így felel:

— Három.

A menyecske irulva-pirulva dicsekedett férjének a cigányjóslatával. A férj gondolt merészet és nagyot és maga is beállított a jósnőhöz.

— Hány gyermeke lesz?

— Egy! — felelé a cigányasszony a kirakott kártyára tekintve.

Már hogy lehet az, hiszen a feleségemnek háromat jövendölt?

— Már én nem tudom, nagyságos uram, — a kártya így mutatja.

A férj megvakarta a fületét és komoly gondolatokba merülve ballagott hazafelé.

— **Családi arcképekkel** ezelőtt csak a felső tízezrek bírhattak, annyira drága volt a megszerezhetőségük. A „Kosmos” arcképfestő műintézet (Bécs, VI., Maria-hilferstrasse 116.) legújabb találmányának köszönhető, hogy most már mindenki a legkönnyebb és legsikerültebb életnagy-

ségu arcképet kaphat csakély 7 frt 50 krért rá mával együtt. A nevezett műintézet azért óhajtja arcképet ilyen hallatlan olcsó áron az általánosságnak juttatni, hogy így ezéget megismertesse és népszerűsége tegyen szert. Élethűségért, valamint tisztességes, szolid kivitelért minden szavatosság elvállaltatik. (Különbön legmegnyugtatóbb felvilágosítással lapunk kiadóhivatala is szolgálhat. A ki tehát a saját vagy felesége, gyermeke, esetleg szülei vagy más szeretteinek részére ilyen arcképet óhajt készíttetni, forduljon teljes bizalommal a fenti céghez, küldje be fényképet tetszés szerinti állásban és legfeljebb 10 nap múlva olyan olyan arcképet kap, mely által bizonyára a legkellemesebben lesz meglepetve.

— **Crème-Iris-szerek.** Ha ön ezen kitüntetett és ártatlan pipere-szert folytonosan használja, akkor ön mindig kifogástalan, tiszta, feltűnő szép arczbőrrel feltűnést fog kelteni és ezzel legjobban lehet eltávolítani hasadozott bőrt, repedezett kezet, éttárs, arczvörösséget stb. Crème-Iris, Crème-Iris-Szappan és Crème-Iris-Puder mindenütt kapható. Weiss és Társa gyógyszerészek, Giessen és Bécs Körnthnerring 6.

— **A Zoltán-féle csukamajelaj** kedvező hatásáról az orvosi kar igen elismerőleg nyilatkozik, mert tudva levő dolog, hogy e készítmény teszi lehetővé az áldásos gyógyszer használatba vételét s különösen szükséges, hogy meghonosodjék nálunk is az az angol divat, hogy gyermekeink 2—3 éves korukban csukamajelaját igyanak s ezzel a sok scrophuloticus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak e szer neveli. Főraktár Debreczenben: Örvényi Ottó, Balázs Ödön és Dr. Rottschnek V. Emil uraknál.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, eszznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnok Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerr jó eredménnyel használható bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árkban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Az új sertésvásártér.

— A gazdasági bizottság ülése. —

Debreczen, márcz. 3.

A gazdasági bizottság tegnap d. u. igen népes ülésben (a bizottság ülései mindig népesek szoktak lenni) tárgyalta Király Gyula gazdasági tanácsnok elnökle alatt Stahl Géza főmérnöknek a sertésvásár helyére, berendezési költségeire vonatkozó javaslatát, amelyet kivonatossan a következőkben ismertetünk:

A sertésvásártér területére nézve alapul a vásárbírói hivataltól nyert azon adat szolgál, mely szerint a sertésvész előtti időben egy jó vásár alkalmával 25.000 db. sertés hajtatott fel. De most már a sertésvész után nem valószínű, hogy a közel jövőben nyílt piaczon ilyen mértékű felhajítás bekövetkezzék s elegendőnek mutatkozik 13.000 db. sertés felhajítására rendezni be a vásárteret.

A mérnöki hivatal a kombinációba vett területekre való tekintetből három alternatív tervet dolgozott ki.

Az I. számú alternativa szerint a baromvásár-tér mellett rendezhető be a vásártér, a baromvásártól északra s a

bőszörményi országot baloldalán. A vásártér tovább fejlesztésére hely van.

A terület rendezés 13.000 forintba kerülne.

A II. számú terv a létai és a fehértemplomi törvényhatósági utak közt, a *várad-utcai temető* előtt fekvő területre nézve dolgoztatott ki.

A talaj homokos; esős időben helyenkint kisebb vizálásokkal.

Az egész terület a kerületi börtön részére van kiszemelve s elsősorban találtatott e czóla alkalmasnak, bár még e tekintetben végleges döntés nem történt. Tovább terjeszkedésre nincs hely.

Keleti oldalán a létai út 500 m. hosszban kiépítendő.

A terület rendezésére 20.500 forint szükséges.

A III. számú alternatíva a *közvágóhid* előtt fekvő területre nézve készült.

A talaj itt a legjobb homok, — sohasem vizállásos. Keleti részén homokbordó gödrök vannak, — nyugoti része föld munkát nem igényel.

Ez idő szerint semmire sem használják.

Három bejárata lenne; u. m. az utfelőli két sarkon és e kettő között közepén. Északról s nyugotról utak, keletről a *vágóhid*, délről magán tulajdoni képező földek határolják.

A terület rendezése 8500 forintba kerülne.

A barom vásártér melletti területre nézve az előző tárgyalásokon némelyek által előnyül az hozatott fel, hogy ott már van czédula ház s ez a sertésvásárhoz is felhasználható. Ugy de ez, mely vendéglőnek és nem czédulaháznak épült, — a baromvásártér czéljaira sem felel meg; átalakítása pedig oly költségbe kerülne, amennyiért a megfelelő új épület emelhető. Ha pedig a sertésvásár oda rendeltetik, az épületet vissza kell adni eredeti czéljának.

A másik két területen semmiféle épület nincs, tehát az épület-szükséglet mindhárom helyen ugyanaz.

Kell pedig egy czédulaház és egy mázsaház.

A czédulaház beosztása akként tervezetett s olyan méretekkel, hogy a rövid időre terjedő vásár alatt az irodai munka, passus átírás és váltás még rövidebb időre szorítkozik s így igen rövid idő alatt nagyobb embertömeg fordulhat meg ott.

Az építési költség 7200 forintra van előirányozva.

A mázsa ház felszereléssel együtt 3500 friba kerül. Két, százados rendszerű hidmérleg 2500—2500 kgr. mérő képességgel helyezhető el benne.

A mázsaház mindhárom kombinációba vett területen lehetőleg a közepén nyerne elhelyezést, míg a czédulaház a vásártéren kívül építtetnék.

Osszegezve a két részben csoportosított kiadásokat, az egyes vásártérek költségei a következők lesznek:

I. A baromvásártér melletti területen 23.700 frt.

II. A várad-utcai temető előtti területen 31.200 frt.

III. A közvágóhid előtti területen 19.200 frt.

Ezek után a főmérnök a következőkben fejezi ki a maga véleményét:

A sertésvásár rendezésénél a költségek irányadó szerepet nem játszhatnak; a főszempont a czélszerű elhelyezés.

A sertés vásártér czéljaira alkalmasnak egyedül a közvágóhid előtti területet tartja a főmérnök. Talaja homok, — a hizlaló telepeknek mintegy a közepén fekszik; közlekedési viszonyai is jók. Területe a szükségletnek hesezu időn keresztül megfelel s a messze jövőben várható kibővítésére a szomszédos magánterületek kisajátítása által megfelelő ta-

laju terület szerezhető. Magának a közvágóhid intézménynek természetes következménye, hogy a hizlaló telepek nem igyekeznek attól tavol helyezkedni el. Ez is figyelembe veendő. A hizlaló telepek eddig is a sertésvásártér körül csoportosultak. Egyáltalában nem kívánatos a város fejlődésére, hogy a város szélén két különböző helyen létesítsenek oly intézmények, amelyek bizonyos kortárolandó tekintetben ugyanazon eredményt idézik elő és egymás fejlődésére kölcsönös hatással vannak már is s előre láthatólag még inkább lesznek a jövőben.

A javaslat felolvasása után megeredt a szó. Harsányi János, Abraham László, Váczy János, aki a terület kibővítését sürgette, Horváth István, Szentessy János, Kertész János stb. mind megegyeztek abban, hogy a sertésvásárnak a *vágóhid* előtti tér a legalkalmasabb hely. Maga Stahl Géza is hosszasan fejtegette ezen terület előnyeit. Csupán Szalay Istvánnak voltak aggodalmi a vasuton való átjárás miatt.

A bizottság végre is egyhangulag elfogadta a főmérnök javaslatát s azt azon pártoló véleménynyel terjeszti a tanács elé, hogy a vásártér építését a közgyűlésen oly módon szorgalmazza, hogy lehetőleg már a nyári nagy vásárt megtarthassák.

SZÍNHÁZ.

Somló Emma vendéglátója.

Hatodszor és mégis zsfolt ház nézve tegnap a Gésák-ot, hozzá még olyan lelkes hangulatban, mint csak ritka alkalomkor. Ez a ritka alkalom most az volt, hogy Somló Emma, a Magyar Színház fiatal művész nője játszotta a kis Rolly Pollyt, a kedves, eleven, pajzán angol leányt. Egy éve mióta nem láttuk a színpadunkon a fiatal művésznőt, aki azóta páratlan gyorsan tünt föl a legkomolyabb kritika és a budapesti színházlátogatók legszámbavehetőbb része előtt is. Az érdeklődésre tehát elég okot ad az ő művészi egyénisége is. De a másik ok, hogy ez a tehetség a mi leányunk, tözsgyökeres debreczeni leány. A debreczeni közönség sohasem fukarkodik az elismeréssel egy hivatott művészi tehetség iránt sem, a mely csak valaha megfordult a színpadán, de tegnap este a tapsaiban több melegség a lelkesedésében több igazi őszinte öröm volt. És ennek a szívélyes, mondhatni ünnepies fogadtatásnak a melegsége meg is indította Somló Emmát. Mikor a színpadra lépett és a zsinórpadléről lehullt a hatalmas koszoru, az orchesterből pedig a virágkosarat fölnyújtották neki, a pajkos kis Rolly Polly egy perezig mintha elkomolyodott, mintha inogott volna. De csakhamar leküzdötte a megindulást és úgy játszott, énekelt, táncolt, mintha mindig itt játszott, énekelt volna nekünk és nem annak a közönségnek és kritikának, amelyet bizony nehezebb volt meghódítani. Az övéhez hasonló játék megnemesíti az operettet. Pajkos kedve, lebegésszerű táncza, temperamentumos játéka legesapongóbb pillanataiban is a legfinomabb műizlés határai között mozog. Szívárányos kedélye verőfényt áraszt az egész színpadra. A poezie, a szellem ötlettel párosul játékában, amely tele van bájos változatossággal, megkapó fordulatokkal. Somló Emma naiva, de azért kellemes, tiszta énekét olyan szívesen elhallgatjuk, hogy meg-

ajrázzuk annyiszor, míg a fiatal művésznő a fáradságtól kipirult arczezal köszöni meg a sok lelkes ovációt. Amennyi bájj amennyi lélek van természetes és rendkívül közvetlenül ható hangjában és játékában, annyiféleképp változik a kellem és a hangulat sokféle árnyalata lebegő, madárkönnyűségű tánczában, melylyel színes, poetikus illuziókba tud elringatni. A magyar színpadon Somló Emma teremtette meg Rolly Polly alakját, — épen úgy, mint a poetikus Hannelléjét, a mely ismeretes, híres alakítása. A többi szereplő is ambícióval játszott, a darab gyorsan pergett, bár néha botlások is történtek. A rendezés mindenképp dicséretet érdemel. Ez a dicséret Vidor javára irandó fel. F. Kállay Lujza Mimóza szerepében L. Komáromy Mariska után is értékes sikert ért el Békésy, Karacs, Fenyéry és Sziklay hozzájárultak a sikerhez.

Uriel.

* Németh József vendégszereplése. Városunk régi kedvenczét s a népszínház jelenlegi tagját, Németh Józsefet Komjáthy igazgató három estére terjedő vendégszereplésre hívta meg, a mit a künö komikus szívesen elfogadott s pénteken lép fel forcszerepében, a Gelbgieszer Áronban (Holtomiglan); szombaton a Kék asszonyban. Vasárnap az Ördög mátkájának Hiroso Pirtos Están szerepében. Ennek folytán a két Tacsónak péntek-szombat és vasárnapra hirdetett előadásai hétfőre és keddre halasztattak. A pénteki előadás bérletszünetben a szombati páratlan, a vasárnap pedig páros bérletben adatik. Szerdán a Huszárszerelem előtt Sebessi Basset Vilmos fog énekelni, csütörtökön pedig Fatinióban játszan Kancsukoff szerepét. E hó-19. vagy 20-án a Varázsgyűrű, Planquette bájos operettje kerül bemutatásra.

Mulatságok.

* Kereskedő ifjak tánczestélye. A kereskedő ifjak önképzőegyesülete tegnap este tartotta tánczestélyét a „Bika” szálloda disztemében. Szép közönség gyűlt egybe mely jókedvvel, kedélyesen mulatott késő reggelig. A tánczestély sikerült volt minden minden tekintetben, mit különben a kereskedő ifjaknál már megszoktunk. A zenét a tánczhoz Rác Károly zenekara szolgáltatotta s a pompás táncmulatságnak csak a hajnal pirkadása vetett véget. A tánczestélyen jelen voltak:

Asszonyok: Ifj. Csanak Józsefné, Sesztina Jenőné, Györffy Aladárné, dr. Tüdös Jánosné, dr. Varga Emilné, dr. Benedek Jánosné, Veszprémy Zoltánné, Stahl Gézánné, Hanke Lajosné, Konez Akosné, Donogán Istvánné, Bárdos Gézánné, Moharossy Jánosné, özv. Szikszai Lajosné, Osztian Lajosné, Rotschnek V. Emilné, Sechmitner Jánosné, Pongrácz Gézánné, Zalai Márkné, Luchs Albertné, Gyürki Sándorné, Pávay Gyuláné, Szathmáry Károlyné, özv. Szép Józsefné, Ganovszky Lajosné, özv. Kun Józsefné, Hochfelder Jakabné, Vágó Andorné, Czegléd Józsefné, özv. Várady Istvánné, Pető Imréné, Weubauer J.-né, özv. Klein Ferenczné, Veisz S. né, Nádaí Rezsőné, Paczelt Jánosné, Váray Jánosné, özv. Gulyas Károlyné, Baranyai Györgyné, Bekó Sándorné, Oláh Ferenczné, Szabó Zsigmondné, Balsay Istvánné, Szepessy Andorné, Csanak Jánosné, Medve Kálmánné, Bihary Józsefné.

Kisasszonyok: Zalay Ilonka, Luchs Olga, Szatmári Emma, Szép Gizella és Margit, Pongrácz Mili (Székesfehérvár), Kacsó Gizella, Püspöky Margit, Vágó Ilona, Czeglédi Ilona, Kovács Irénke, Pethő Joláu, Wallertstein Margit, Kenéz Vilma, Nsbauer Ilonka és Juliska, Klein Ilona, Simon Etel, Paczelt Ilona, Kádár

Juliska, Gulyás Delinka, Berényi Mariska, Bosznay Gabriella, Muharosi Irén, Pávay Ilona, Remter Juliska, Huszár Gizella, Rocsnek Róza, Györi Iduska, Oláh Ilona (Nagy-Károly) Kállay Mariska, Baltay Ilona, Zvolenszky Etelka, Veisz Helén.

* **A vendéglősök mulatsága.** Ma este tartják a Bika szálloda disztarmében a debreczeni szállodások, vendéglősök és pincézerek, alakítandó nyugdíjintézetük javára, táncestélyüket. A mulatság sikerültnek ígérkezik, mit leginkább bizonyít az, hogy Budapestről Szatmárról, Bereghől, Máramaros-Szigetről és Szabolcsból többen érkeztek Debreczenbe, hogy a táncestélyen részt vegyenek. Városunkból is sokan készülnek s a vendéglősök, pincézerek táncestélyének sikere már is biztosítva van.

Irodalom és művészet.

* **A magyar nép multja és jelene.** Irta Benedek Elek. Forrong a föld népe, vészhirek száguldoznak be az országot. És azok, a kik nem merültek el a multak krónikaiba, új jelenségképen bámulják a történeteket. Pedig régi dal ez... Im előttünk Benedeknek a könyve. A mint olvasunk, olvasunk benne, egyszerre csak úgy rémlik, mintha nem is rég letűnt századok történetét beszélné írója, hanem a jelen bajairól és nyomorúságairól szólana. Épp így forrongott a földnek szegény népe és ép így száguldoztak a vészhirek... Ismernie kellene minden magyar embernek a forrongások és lázadások történetét a multban, hogy akkor, mikor olvasásra kerül a sor, ne kapkodjunk idegesen és legfőképpen azért, hogy megismerjék az okokat és körülményeket, melyek a népet már annyiszor kisodorták nyugalmából, már eleve arra törekedjünk, hogy ilyen okok és körülmények ne ismétlődhessenek. Benedek mélyen belátott a néplázadások pszichológiájába és finom kézzel bontogatja szét ama szálatokat, melyek a nagy parasztdülesekkel gabalyodtak össze. Ha Benedek e nagyszabású munkája mindenkor élvezetes és tanulságos olvasmány, úgy kétszeresen ez mostanában, midőn az egész nemzet figyelme újra a nép felé fordul, midőn a békés falvak levegőjét a harci vágy, a gyűlölet, az elkeseredés tüze hevíti át és midőn mindenek a gyógyítás, a oszillapítás eszközeiről gondolkoznak. A multak ismerése egyik biztosítéka a jövő elvirágoztatásának. És azt, a ki a nép multját, történetét, jellemét és lelkét mint kü tükörben akarja látni, nem is segíthetjük jobb forráshoz, mint Benedek új könyvéhez, melyhez most jelent meg a 8. és 9. füzet. Az egész mű, melyet az Athenaeum r.-t. bocsájt közre, 40 füzetből fog állani; egy-egy füzet ára 30 krajczár.

* **Családi hasonlatosság,** regény két kötetben, írta Croker B. Egy jókedvű, élettől duzzadó és egészséges meseszövegben örömet találó író ez a Croker. Nem törődik mély lélektani problémákkal, nem analizál, nem csinál boncztermet az irodalomból, hanem vigan mondja el mondkáját és olvasói nagyon meg vannak vele elégedve. Ilyen volt a szép Neville kisasszonyról szóló meséje és ilyen a Családi hasonlatosság ezimű regénye is. De azért távol van attól, hogy a pusztá hatásnak dolgozzék, mert mindig van történeteiben finom megfigyelés és kedves előadás. A Családi Hasonlatosság tán a legjobb regénye, mert abban nyilvánul leginkább előnyös írói tulajdonsága. A két kötet megjelent az Egyetemes Regénytárban és ára piros vászonkötésben 1 ft.

* **A „Zenélő Magyarország“** zongora zenemű folyóirat márczius elsei V-dik füzeté következő érdekes zenemű nődonságokat közli: 1.

Horváth László „Nem könyörgök“ és „Megállj kis lány“ két magyar dalát. 3. Yvon Ch. „Iris“ keringőjét 4. Grieg Edward „Album-lap“-ját hegedűre zongora kísérettel. Minden füzetben ily gazdag tartalommal jelenik meg e ma már oly közkedvelt zenemű folyóirat. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszébb s legsikerültebb zeneújdonosságokat hozza negyedéven 6 füzet 60 oldal zeneművet ad 1 ft előfizetésért. Egyes számok 22 kr-ért kaphatók, ha az összeg előre beküldetik. Előfizetheti csakis a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalában Budapesten VI. Csengery-utca 62. a., honnan mutatóvány-számot megismerésre ingyen és bérmentve küldenek.

GSARNOK.

Az egészség művészete.

Irta: Rózsa Mór dr.

(Folytatás.)

Azon korszak podig most még csak a phantasia szüleménye, a midőn minden házasulandó párnak előbb szakértő orvoshoz kell elmennie s csakis ha a szakértő belegyezését véleményezi a tervezett házassághoz, léphetnek a felek házassági frigyre. Épen egy ilyen jelenetet mutat be a lángelmű magyar költő, Madách Imre „Az ember tragédiája“ ezimű remek művében, a mely jelenetben a tudós elővezetnek egy házasulandó párt véleményadás végett, a midőn a tudós a következő itéletet mondja:

„Rajongó férfi és idegbeteg nő, Koresnemzedéket szül, ez nem helyes pár!”

M. tisztelt hölgyeim és uraim!

Ugye-bár nem egy hallgatónak otlótt eszébe felolvasásomból kifolyólag azon kérdés, hogy miként lehetséges az, miszerint a betegségek gyógyításával foglalkozó orvos jó tanácsokat osztogasson az egészség megvédése, illetőleg a betegségek kikerülése s megelőzése érdekében, hiszen ekként a gyógyító orvos higieniai oktatásával mintegy maga alatt vágja el a fát, mintha a koresmáros a szeszes italok ártalmait hangoztatná avagy a cipőgyáros a Kneip-curát dicsőítené, a mely tudvalevőleg számúzi a cipőt, vagy pedig az ügyvéd óva intene mindenkit a peres ügyektől: épen egy a hygienie is lépten nyomon igyekszik a betegségek megelőzésével a gyógyító orvos kezéből kivenni működési anyagát.

Azonban ki kell jelentenem, hogy felolvasásom ezéjja korántsem ellenkezik hivatásommal a mennyiben én azt ohajtanám elérni, hogy az emberek nemcsak akkor forduljanak orvoshoz, midőn betegek, hanem még akkor is vegyék igénybe az orvos tanácsát, midőn egészségek, hogy betegek ne legyenek. Továbbá minden orvos kötelessége magasatos hivatása tudatában a betegségek tovaterjedésének módjait felderíteni s ezek ellen mindennemű preventiv eljárás után kutatni, valamint ezen kutatásainak üdvös eredményeit a legszélesebb körben terjeszteni, a miért a betegségek megelőzése s a közegészségügy magas fokra emelése az orvosi tudomány legönzettelebb, legmagasztosabb vívmányai közé tartozik.

Sőt egy új specialis orvosszakmának is létjogosultsága lenne, amelynek művelője, mint specialis hygienista orvos szerepelhetne, a kinek feladata lenne a hozzá forduló egészségesekeknek diactical s élet-oconomiai tanácsokat adni, hogy a betegségeket miként kerüljék ki s ez által miként előzzenek meg sok keserűséget, fájdalmat, idő- pénz- s erő-vesztéséget, sőt esetleg halált okozó bajt is, szóval, hogy miként védjék egészségüket?

Magam is ime ezen feladatnak ohajtván megfelelni, jelenleg csupán általános és nem minden egyes emberre alkalmazható egészségügyi szabályokat sorolhatok itt elő, amennyiben minden egyes embernek individuális constitútiójához képest s kinek-kinek szervezétéhez mérten más-más életrend felel meg.

Igy tudjuk, hogy egy s ugyanazon káros befolyás folytán különböző egyének más-más szerve betegszik meg a szerint, mint egyiknél az egyik, másiknál a másik szerv van inkább inclinalva a megbetegedésre, illetve a szerint, amint egyik-másik szerv gyengébb, vagy erősebb ellenállási képességgel bír a kórmező határynyal szemben. — Ezen állításmat következő példákkal illusztrálhatom:

Több egyén egy s ugyanazon megromlott ételből eszik egyszerre s ime másnap az egyik fejfájásról panaszkodik, a másiknak gyomorfájdalmi vannak, a 3-ik bélhurutot kapott, a 4-iket kileli a hideg, az 5-ik sárgaságba esett, a 6-ik bőrküteget (u. n. csalánküteget) szerzett, a 7-iknek azonban semmi baja sincs. — Vagy például:

Egy vadásztársaságot, a mely több órai vadászat után felhevülve s megizzadva volt, hirtelen keletkezett hideg zivataros eső ért utól s teljesen átázva s átfázva érkeztek haza s ime másnap az egyik vadász hörg huruttól erősen köhög, a másik izületi lobot kapott, a 3-ik toroklobban szenved, a 4-iknek izom-csúz fájdalmi vannak, az 5-ik fejzsábát aquiralt, a 6-ik gyomorgöres-fájdalmaktól jajgat, míg a 7-iknek semmi baja sincs, de ez utóbbi nem azért volt oly szerencsés, mert a 7-ik, hanem mivel legjobban volt edzve s így védve a meghülés ellen.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. márczius hó 3-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	121.75	122.75
„ koronajárdék 4%.	—	99.35	99.85
„ regále vált. köt. 4%.	—	101.25	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4%.	—	102.50	103.—
Tisza-szegedi 4%.-os nyer.-sorsj.	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	382	382.25
Osztrák hitelbank részvény	—	365.10	365.30
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	105.25	105.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%.-os sorsj.	—	122.75	123.75
„ „ 3%.-os „	—	103.—	104.—
Osztrák földhítel sorsjegy 3%.-os	—	119.50	120.50
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.50	11.—
Osztrák „	—	20.25	20.75
Olasz „	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.70	7.20
Jó-sziv „	—	3.80	4.20

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkos arany	—	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	—	9.52	9.56
1 Sovereigns	—	—	12.01	12.05

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készlet-üzlet.

1898. márcz. 2-án.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elküldött csöndes irányzat mellett 14.000 mm. változatlan áron.

Egyébb gabonaneműekben csekély volt a forgalom változatlan áron. Zab azonban csekély készlet következtében szilárd és 5-10 kr-rel drágább lett.

Eladtak :
 Buza. Tiszavidéki. 200 mm. 77 k. 13.20 forinton, 1300 mm. 76.4 k. 13.10 forinton, 100 mm. 75.5 k. 13.— forinton, 100 mm. 74 k. 12.72 frton, 100 mm. 73 k. 12.30 frton, mind három hónapra.

II. Mataridó-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárnyomok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.10—9.11
márcz.—apr.	12.07—12.10
Rozs márcz.—apr.-ra	8.59—8.61
Tengeri máj.—jun.-ra	5.38—5.40
Zab márcz.—apr.-ra	6.52—6.53

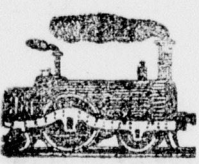
Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	12.07—12.09
őszre	9.10—9.11
Rozs tavaszra	8.59—8.61
Zab	6.51—6.52
Tengeri máj.—jun.	5.38—5.39
Répeze augusztusra	11.80—11.85

Bérekocsik díjszabályzata.

		Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.			
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-10 óráig	3	2	2
II. Óraszáma.			
Fél óra	40	30	30
Háromnegyed óra	60	45	45
Egy egész óra	80	60	60
Minden következő óra	30	20	20
Az utolsó óra túl félóra vagy kevesebb időre	30	15	15
III. Egyes járatokért.			
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szrompón belül.	50	30	30
IV. Meghatározott járatok.			
Temetőknél (vallási község nélkül), ha a végzettség a templomban történik			
A temetőbe ki és vissza	2	1.40	1.40
A bástól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1.20	1.00	1.00
A színházba menet	60	40	40
A színházról jövet	30	20	20
Bármely vasúti indulás vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskaival	50	30	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskaival	80	50	50
A kocsi mellé elhelyezett minden darab máha után 10 kr. jár.			
A korcsolyázó vagy osonakázó tóhoz, szakorgyár, légszuszgár, kertészeti egytel és gözmalomhoz menet vagy jövet	50	30	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövőpálya menet vagy jövet	50	30	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70	70
Minden következő óra	60	40	40
Külső barom- és lövésárterre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	90	90
Minden következő óra	40	30	30
A katonai lakóhelyhez és katonai körúthoz menet vagy jövet	50	30	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60	60
Minden további óra	40	30	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítotnak.

Vasuti menetrend.
 Érvényes 1897. október hó 1-től
 — Egyetemes vasuti társaság. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány	12.00 délután	Vegyősvonat	1.20 délután
P.-Ladány	3.45 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.46 este
Budapest	8.58 reggel	Győsvonat	1.20 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest	10.57 este	Személyvonat	5.48 reggel
Debreczen—M.-Sziget			
Budapest	5.38 reggel	Személyvonat	1.00 délután
M.-Sziget	3.05 reggel	Személyvonat	9.30 délután
M.-Sziget	4.07 délután	Személyvonat	11.00 este
M.-Sziget	6.50 délután	Győsvonat	11.40 este
M.-Sziget	7.58 este	Tv. sz. sz.	6.05 reggel
Debreczen—Szerencs			
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.20 délután
Szerencs	4.02 délután	Személyvonat	7.07 délután
Szerencs	8.10 este	Személyvonat	11.00 este
Debreczen—Füzös-Abony			
Füzös-Abony	4.42 reggel	Vegyősvonat	10.24 délután
Füzös-Abony	4.18 délután	Vegyősvonat	7.54 délután
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess	8.35 reggel	Vegyősvonat	10.45 délután
N.-Léta—Vértess	4.17 délután	Vegyősvonat	6.20 délután
Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály	8.25 reggel	Vegyősvonat	8.55 reggel
B.-Szt-Mihály	3.54 délután	Vegyősvonat	6.28 délután

* Minden kódosa
 ** Csak Tisza-Püsp.

Budapest—Debreczen			
Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul	onnan
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel
P.-Ladány	8.16 reggel	Személyvonat	4.08 reggel
Budapest	8.47 délután	Győsvonat	9.16 este
Budapest	3.47 délután	Személyvonat	9.40 délután
Budapest	6.54 délután	Győsvonat	2.16 délután
Budapest	3.40 éjjel	Személyvonat	7.00 este
M.-Sziget—Debreczen			
M.-Sziget	7.58 reggel	Személyvonat	4.00 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.00 reggel
M.-Sziget	6.53 délután	Személyvonat	1.05 délután
M.-Sziget	8.43 este	Győsvonat	4.00 délután
M.-Sziget	10.22 este	Személyvonat	8.58 délután
Szerencs—Debreczen			
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.00 reggel
Szerencs	12.31 délután	Személyvonat	9.07 délután
Szerencs	7.50 este	Személyvonat	6.19 délután
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen			
N.-Léta—Vértess	7.25 reggel	Vegyősvonat	5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.18 délután	Vegyősvonat	1.05 délután
Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök—Debreczen			
B.-Szt-Mihály	8.17 reggel	Vegyősvonat	8.25 reggel
B.-Szt-Mihály	6.41 este	Vegyősvonat	8.27 délután
Füzös-Abony—Debreczen			
Tisza-Püsp.	8.00 reggel	Vegyősvonat	4.18 reggel
Füzös-Abony	5.32 délután	Vegyősvonat	11.53 délután
F.-Abony	7.47 este	Vegyősvonat	8.22 délután

* Csak P.-Ladányig.
 ** Csak Szatmárról.
 *** Csak Öts.-Közéig.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.
 Folyószám 152. Páros bérlet 120

Ma csütörtökön, márczius hó 3-án:
 Somló Emma vendéjátékaul.

Nebántsvirág.
 Operette 4 felvonásban

Személyek:
 Flavigny Denise — — — Somló Emma
 Chateau Gibou, őrnagy — — — Szathmáry Á.
 Fejedelem-asszony — — — Kiss Irén.
 Celestin, orgonista — — — Sziklay M.
 Lorient, őrmester — — — Szentés J.
 Fernand de Champtreux,
 hadnagy — — — Vidor Dezső.
 Szinigazgató — — — Fenyéri M.
 Corinna — — — Serfőzy Zs.

Holnap, pénteken, 1898. márczius 4-én:
 Németh József vendéjátékaul.

Holtomiglan.
 Énekes életkép 4 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:
 Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
 Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Árverési hirdetmény.

A Kisujszállás városi Takarékpénztár igazgatósága ezennel közhirrre teszi, miszerint Kisujszálláson a piac téren ujonnan épült városi takarékpénztári épületben levő három bolti helyiség a hozzá tartozó raktárakkal és pincékkel együtt az 1898. év július hó 1-én kezdődő három évre a város közházának tanácstermében 1898. év márczius hó 27-én d. u. 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

A bérletre nézve zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Az árverési feltételek alulirt igazgatóságnál bárki által megtekinthetők.

Kelt Kisujszálláson, 1898. év február hó 26-án.

A Kisujszállás városi Takarékpénztár igazgatósága.

Idős és fiatal férfiaknak!

Pótszer

Óopai-Óubeb Santalgöngyök és Óinkbefecskendezések stb.

és más orvosszerek helyett Dr. Müller törzs-őorvostól főtaltált Injektók és labdaosok orvosi rendelés szerint készítvék és orvosoktól a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipróbált szer mindennemű kifolyások és hugyosó betegségek ellen, gyors és biztos hatásuk — még idült betegségeknek is minden utóhaj nélkül használhatók. — Pár nap alatt a legjobb eredmény észlelhető.

Ára orvosi utasítással együtt 1. sz. ujonnan keletkezett bajok ellen 1 frt 60 kr., 2. sz. idült régi bajok ellen 2 frt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készítési helye:
Szent-György gyógyszertár
 Bécsben, V/2. kerület, Wimmer-utca 33. sz., havá minden levélbeli megrendelések küldendők.
 Kérem e hirdetést kivágni és elteni. 2

A Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaság
 1. 1898. évi márczius 27-én d. e. 10 órakor
 a városháza tanácstermében
 tartja
XI. rendes évi közgyűlését
 melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóságnak az 1897. évről szóló üzleti jelentése, ugyszintén erre vonatkozólag a felügyelő-bizottságnak jelentése.
2. Az 1897. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Az alapszabályok 41. §-a értelmében két kilépett igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.

Az igazgatóság.